

Yrityslähestymiskielto tarvitaan Suomeenkin

Kaupassa yhä enemmän varkauksia ja vakavaa häiriökäyttäytymistä

Väkivalta- ja uhkatilanteet ovat kaupassa jokapäiväinen riesa ja todellinen uhka työturvallisuudelle ja työhyvinvoinnille. Häiriökäyttäytyminen lisääntyi viime vuonna noin neljänneksellä jo ennestään korkeista luvuista. Varkauksienkin määrä on vakiintunut kohonneelle tasolle. Taloudellinen menetys yrityksille on noin 500 milj. euroa vuodessa.

Tuoreimman selvityksen¹ mukaan uhkatilanteet, häiriökäyttäytyminen ja henkinen väkivalta ovat olleet selvässä kasvussa viimeisten viiden vuoden aikana. Varkailta ja uhkaavasti käyttäytyvillä henkilöillä on yhä useammin mukana astalo, jopa ase, ja kynnys sen käyttämiseen on matala. Rajuimmat tapaukset pääsevät otsikoihin mediassa. Väkivalta ja sillä uhkailu ei aina edes liity varastamiseen, tai tuotteen arvo on kovin pieni.

Yrityslähestymiskielto keinovalikoimaan vaikeimpia tilanteita varten

Mies vainosi koko marketin henkilökuntaa – oikeus lätkäisi lähestymiskiellon, uutisoi Iltä-Sanomat. Hyvä, mutta tähän vaadittiin, että lähestymiskieltoa häirikölle vaativat erikseen jokainen 22 ihmistä henkilökunnasta, henkilökohtaisesti.

Kaupat tekevät paljon työtä rikosten ennaltaehkäisemiseksi. Erityisesti lapsiin ja nuoriin ensiker-talaiseen halutaan vaikuttaa valituksella ja asennekasvatuksella yhteistyössä mm. koulujen, so-siaalitoimen ja poliisin kanssa ja henkilökuntaa koulutetaan. Toistuviin ja vakavampiin rikoksiin syyllistyvien kanssa tarvitaan järeämpiä keinoja, mutta kaikki olemassa olevatkaan eivät aina riitä.

Suomen lähestymiskieltoainsäädäntö on tehty lähisuhdeväkivaltaa varten ja kieltoa voi hakea vain ihminen itse, ei työnantaja työntekijänsä puolesta. Tilanne on inhimillisesti kohtuuton – käytännössä täysin toimimaton kaupoissa toistuvaa vakavaa häiriötä aiheuttavien henkilöiden kuriin saamiseksi.

Pahimpien tilanteiden varalle tarvitaan uutta lainsäädäntöä, joka antaa työnantajalle mahdollisuuden käynnistää prosessi, jonka avulla tarvittaessa rajoitetaan asiakkaan pääsy kauppaan. Suomeen tarvitaan yrityslähestymiskieltoainsäädäntö.

Ruotsista mallia Suomelle

Kauppaan kohdistuvan rikollisuuden tilannekuva ja työntekijöiden suojelemisen tarve on meillä samankaltainen kuin Ruotsissa. Siellä tuli maaliskuussa 2021 voimaan laki, jonka turvin voi määräaikaikaisesti kieltää asiakkaan pääsyä kauppaan. Kokemukset lain soveltamisesta ovat olleet hyviä ja perusteiden pohdinta soveltuu pitkälti Suomen oloihin, eli meillä on jo hyvä malli olemassa.

Lisätietoja: Johtava asiantuntija Terhi Kuljukku-Rabb, Kaupan liitto, [terhi.kuljukku-rabb\(at\)kauppa.fi](mailto:terhi.kuljukku-rabb(at)kauppa.fi)

Lähteet: ¹ [Turunen & Rinne, 2020](#)

